

Forsikring
& Pension

DANSK
ERHVERV

31. august 2021

MQF

SMVdanmark

Foreningen af
Rådgivende Ingeniører
FRI

Dansk Industri

Confederation of Danish Industry

TEKNIQ
ARBEJDSGIVERNE

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen
Att.: Kontorchef Tine Rønde, tr@kfst.dk

Høringsvar til udkast til ekstern vejledning "Oplysningspligt og beskyttelse mod selvinkriminering"

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har den 2. august 2021 sendt udkast til ekstern vejledning om oplysningspligt og beskyttelse mod selvinkriminering på konkurrencelovens område i høring med høringsfrist den 31. august 2021.

DI, Danske Arkitektvirksomheder, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Forsikring & Pension, Landbrug & Fødevarer, Dansk Erhverv, SMVDanmark, TEKNIQ Arbejdsgiverne ("erhvervsorganisationerne") takker for muligheden for at kommentere på udkastet og har følgende bemærkninger.

Implementeringen af ECN+ direktivet i konkurrenceloven den 4. marts 2021 medførte en række fundamentale processuelle ændringer i den hidtidige danske konkurrencelovgivning. Som noget nyt opereres bl.a. med to forskellige selvinkrimineringsprincipper for virksomheder og fysiske personer.

Erhvervsorganisationerne støtter op om effektive konkurrenceregler og en effektiv håndhævelse af disse, der samtidig understøtter og sikrer virksomhedernes og deres ansattes retssikkerhed. Beskyttelsen mod selvinkriminering er i den forbindelse meget centralt. Erhvervsorganisationerne finder det derfor positivt, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil udarbejde denne eksterne vejledning, som er særlig målrettet virksomhederne og deres ansatte.

Det fremgår flere steder i udkastet til vejledning, at virksomheden har en pligt til at udlevere alle eksisterende dokumenter, også selv om disse måtte indeholde bevis for en overtrædelse. Erhvervsorganisationerne finder, at det af hensyn til retssikkerheden klart bør fremgå i vejledningen, at forpligtelsen ikke gælder for dokumenter omfattet af legal privilege beskyttelsen eller er "out of scope", dvs. dokumenter der falder udenfor kontrolundersøgelsens tydeligt afgrænsede formål, som er defineret i retskendelsen. Det bør endvidere tydeliggøres, at en forudsætning for oplysningsforpligtelsen – særligt i forbindelse med mundtlige spørgsmål – er, at spørgsmålene er meget præcise og har relevans i forhold til kontrolundersøgelsens klart afgrænsede formål.

I forhold til virksomhedernes oplysningspligt fremgår der på side 8-9 i udkastet til vejledning enkelte eksempler på oplysninger, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen *ikke* kan forlange, at virksomheden udleverer eller besvarer spørgsmål om. Erhvervsorganisationerne finder det nyttigt, at dette suppleres med flere andre illustrative eksempler, herunder bl.a. eksemplet omtalt i lovbemærkningerne til §17b samt på side 12 i Erhvervsministeriets høringsnotat af 26. november 2020 vedrørende ECN+ implementeringen, hvor følgende fremgår: *"Virksomheder kan tilsvarende f.eks. ikke tilpligtes til at oplyse, hvad der blev besluttet på et møde, under omstændigheder, hvor konkurrencemyndighederne nærer mistanke om, at formålet med mødet var at indgå konkurrencebegrænsende aftaler."* Der lægges op til, at styrelsen kan forlange, at virksomheden foretager beregninger, hvis styrelsen har brug for disse i forhold til oplysningen af en sag. Erhvervsorganisationerne finder, at dette bør nuanceres, herunder at proportionalitetsprincippet nøje vil blive iagttaget.

Det fremgår af vejledningen, at en fysisk person, som er under konkret mistanke for groft uagtsomt eller forsætligt at have medvirket til en virksomheds overtrædelse af konkurrencereglerne, ikke har pligt til at afgive oplysninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Modsat har en fysisk person, som ikke er under en sådan konkret mistanke, pligt til at afgive oplysninger i henhold til konkurrencelovens §17, §17a og § 18, stk. 1, 3 pkt., og dermed ikke er beskyttet af det strafferetlige forbud mod selvinkriminering. Dette betyder, at der kan opstå situationer, hvor der først efterfølgende opstår et tilstrækkeligt mistankegrundlag mod en fysisk person, der tidligere har afgivet oplysninger, hvilket kan medføre problemer i forhold til den pågældende persons grundlæggende rettigheder. Erhvervsorganisationerne finder, at vejledningen ikke i tilstrækkelig omfang tager hånd om denne problemstilling. Det er ligeledes problematisk, at fysiske personer kan risikere selvinkriminering og ifalde straf, såfremt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har pålagt virksomheden at fremsende oplysninger typisk via henvendelse til virksomhedens direktør, som efterfølgende benyttes i en straffesag mod selvsamme direktør. Disse problemstillinger bør adresseres nærmere, så der gives klar og tydelig vejledning til potentielt berørte medarbejdere.

På side 14 i udkastet til vejledning fremgår i boksen et uddrag af rigsadvokatens meddelelse RM 5/1999. Det bør tydeliggøres, at teksten i boksen er den retlige standard for vurderingen af fysiske personer.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens adgang til at foretage kontrolundersøgelser er udvidet, således at der også kan foretages kontrolbesøg i private hjem efter indhentelse af retskendelse. Det bør tydeliggøres i vejledningen, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke under en sådan kontrolundersøgelse kan forlange mundtlige forklaringer, jf. konkurrencelovens §18, stk. 2.

Det fremgår at styrelsen kan pålægge virksomheden tvangsbøder, såfremt en virksomhed eller en fysisk person ikke udleverer de oplysninger, som styrelsen har anmodet om. Det bør tydeliggøres i afsnittene omkring klagemuligheder, at styrelsen vil afvente Ankenævnets endelige stillingtagen, før der pålægges tvangsbøder.

I de sager hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen undersøger mulige overtrædelser af konkurrenceloven, hvor det potentielle gerningstidspunkt lå forud for implementeringen

af ECN+ direktivet, er det uklart i vejledningen, om virksomhedernes beskyttelse mod selvinkriminering baserer sig på EU's selvinkrimineringsprincip eller retssikkerhedslovens §10, der var det fundamentale retsprincip, som tidligere beskyttede virksomhederne.

Afslutningsvist bemærkes at der forbindelse med Folketingets behandling af ECN+ lovforslaget fremgik af Erhvervsministerens svar på spørgsmål 26, at ”[...] der vil blive udarbejdet en intern vejledning til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens medarbejdere om forskellen på de to selvinkrimineringsprincipper, herunder om hvad principperne indebærer, og hvilke forhold medarbejderne særligt skal være opmærksomme på i forbindelse med afkrævning af oplysninger fra henholdsvis virksomheder og fysiske personer.”. Det er uklart, på hvilke områder den interne vejledning vil supplere den eksterne vejledning, som denne høring fokuserer på.

Organisationerne står naturligvis til rådighed, hvis dette høringssvar giver anledning til spørgsmål eller bemærkninger.

Med venlig hilsen

Morten Qvist Fog
Dansk Industri

Sven Petersen
Dansk Erhverv

Preben Dahl
Danske Arkitektvirksomheder

Claus Tønnesen
Forsikring & Pension

Charlotte Bigum Lynæs
Landbrug & Fødevarer

Ulla Sassarsson
Foreningen af Rådgivende Ingeniører

Jeppe Rosenmeier
SMVdanmark

Jan Eske Schmidt
TEKNIQ Arbejdsgiverne